

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

12 iulie 2023

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Ion Guzun,

Judecători

Sergiu Daguța, Ghenadie Eremciuc,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Cătălin Scutelnic împotriva deciziei din 09 noiembrie 2022 al Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, în privința inculpatului

Rusu Mircea XXXX.

instanța de fond:

Termenul de examinare:

instanța de apel:

25.08.2021 – 12.09.2022,

instanța de recurs:

29.09.2022 – 09.11.2022,

02.03.2023 – 12.07.2023.

Asupra recursului menționat, Colegiul Penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința din 12 septembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, Rusu Mircea a fost condamnat în baza art. 312 alin. (1) Cod penal la amendă în mărime de 550 unități convenționale, ceea ce constituie sumă de 27500 lei, fără privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate.

2. Instanța de fond a constatat că la data de 21.10.2020, de către organul de urmărire penală al IP Râșcani a DP mun. Chișinău a fost pornită urmărirea penală în cauza nr. xxxx, pe faptul că Gudumac Vasile a refuzat efectuarea testării alcoolscopice, examenului medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și naturii ei, precum și prelevarea probelor biologice în cadrul acestui examen. Astfel, la cererea învinutului Gudumac Vasile depusă în cadrul cauzei penale nr. xxxx, la data de 12.04.2021, orele 12.10, în incinta Inspectoratului de Poliție Râșcani a DP mun. Chișinău din str. Miron Costin, 5/1, mun. Chișinău, a fost audiat în calitate de martor Rusu Mircea. Așa dar, Rusu Mircea, fiind preîntâmpinat contra semnătură de răspundere penală în conformitate cu prevederile art. 312 Cod penal - Declarația micinoasă, în scopul

prezentării, cu bună-știință, a declarației mincinoase de către martor, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor prejudiciabile și admitând în mod conștient survenirea acestora, în cadrul audierii menționate a declarat că incidentul care a avut loc între automobilele de model „Smart” cu n/î XXXX și automobilul de model „Toyota Prius” cu n/î XXXX, s-a început de la sensul giratoriu din str. Ion Creangă și s-a finalizat pe bd. Ștefan cel Mare și Sfânt în fața clădirii Parlamentului Republicii Moldova. Concomitent, Rusu Mircea a comunicat precum că automobilul de model „Toyota Prius” era de culoare neagră, fără careva inscripții pe această, fapt ce nu corespunde adevărului. La fel, aceste declarații Rusu Mircea le-a susținut din nou în cadrul efectuării acțiunii de urmărire penală din data de 12.04.2021 și anume verificării declarațiilor la fața locului. Totodată, în procesul efectuării urmăririi penale în cauza nr. xxxx s-a constatat cu certitudine că incidentul în speță a avut loc între automobilul de model „Smart” cu n/î XXXX la volanul căruia se afla Gudumac Vasile și automobilul de model „Toyota Prius” cu n/î XXXX la volanul căruia se afla Pînzari Vitalie și s-a început pe str. Ion Creangă, mun. Chișinău, însă s-a finalizat în Piața Marii Adunări Naționale, în fața clădirii Guvernului Republicii Moldova, precum și faptul că automobilul de model „Toyota Prius” cu n/î XXXX este de culoare albastră, fiind aplicate embleme de dimensiuni mari și înscrisuri pe ambele părți a caroseriei acestuia.

3. Avocatul Victoria Zgherea în numele inculpatului a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat.

Apelantul a invocat că prima instanță a dat apreciere incorectă probelor administrate și circumstanțelor cauzei, din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității. Or, concluzia privind vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii imputate, nu a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, prin urmare acțiunile lui Rusu Mircea au fost încadrare juridic incorect.

4. Prin decizia din 09 noiembrie 2022 al Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, apelul a fost admis, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Rusu Mircea a fost achitat de învinuirea adusă de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 312 alin. (1) lit. a) Codul penal, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Instanța de apel a statuat că inculpatul Rusu Mircea a fost pus sub învinuire pe faptul, că a comis infracțiunea de prezentare, cu bună-știință a declarațiilor mincinoase acordate în cadrul audierii în incinta IP Râșcani a DP mun. Chișinău în calitate de martor în cauza penală nr. xxxx pornită în privința lui Gudumac Vasile pe elementele infracțiunii prevăzute de art. 264¹ Cod penal, refuzul efectuării testării alcooscopice, examenului medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și naturii ei, precum și prelevarea probelor biologice în cadrul acestui examen.

Rusu Mircea, fiind preîntâmpinat contra semnăturii de răspundere penală în conformitate cu prevederile art. 312 din Codul penal, declarații mincinoase, în scopul prezentării cu bună-știință a declarațiilor mincinoase de către martor, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările prejudiciabile și admitând în mod conștient survenirea acestora, în cadrul audierii a declarat că incidental

care a avut loc între automobilele de model „SMART” cu n/î JBR243 și automobilul de model „TOYOTA Prius” cu n/î XXXX, s-a început de la sensul giratoriu din str. Ion Creangă și s-a finalizat pe bd. Ștefan cel Mare în fața clădirii Parlamentului RM.

Concomitent, Rusu Mircea a comunicat precum că automobilul de model „Toyota Prius” era de culoare neagră, fără careva inscripții, fapt ce nu corespunde adevărului. La fel, aceste declarații cetățeanul Rusu Mircea le-a susținut din nou în cadrul acțiunii de urmărire penală din 12.04.2021 și anume verificării declarațiilor de la fața locului.

Totodată, în procesul efectuării urmăririi penale în cauza nr. xxxx s-a constatat cu certitudine că incidentul în speță a avut loc între automobilele de model „SMART” cu n/î JBR243 și automobilul de model „Toyota Prius” cu n/î XXXX și s-a început pe str. Ion Creangă, mun. Chișinău, însă s-a finalizat în Piața Marii Adunări Naționale, în fața clădirii Guvernului Republicii Moldova, precum și faptul că automobilul de model „Toyota Prius” cu n/î XXXX este de culoare albastră, fiind aplicate embleme de dimensiuni mari și înscrisuri pe ambele părți a caroseriei acestuia.

Lecturând textul actului de învinuire, instanța de apel a conchis că organul de urmărire penală nu a explicat în detaliu care sunt probele că, Rusu Mircea cu bună-știință a dat declarații mincinoase fiind audiat ca martor în cadrul examinării cauzei penale privind învinuirea lui Gudumac Vasile, de comiterea infracțiunilor prevăzute 264¹ Cod penal.

Astfel, în speță nu a fost demonstrată intenția lui Rusu Mircea de a mărturisi ceva fals, or pentru întregirea laturii subiective este necesară intenția directă a făptuitorului, îndreptată spre atingerea scopului ducerii instanței de judecată în eroare.

Reieșind din conținutul materialelor dosarului s-a constatat că infracțiunea pretinsă prevăzută de art. 264¹ Cod penal, a fost comisă la 12.10.2020, (potrivit ordonanței de pornire a urmăririi penale a procesului penal nr.20200201492), iar inculpatul Rusu Mircea a fost audiat în calitate de martor în cauza respectivă abia la 12.04.2021 și este evident, că în declarații pot fi regăsite careva divergențe sau inexactități, cu atât mai mult că evenimentul s-a petrecut pe timp de noapte, în condiții de vizibilitate redusă.

În asemenea condiții, declarațiile inculpatului Rusu cu privire la culoarea autoturismului de model ”Toyota Prius”, nu pot fi calificate ca fiind mincinoase. Mai mult de cât atât, cercetând planșa fotografică alb /negru a autoturismului ”Toyota Prius” se constată că automobilul este de culoare închisă (posibil de culoare neagră).

Astfel, acuzarea nu a depus un efort minim de a-și susține învinuirea și a evitat să anexeze la materialele cauzei cel puțin certificatul de înmatriculare a autoturismului ”Toyota Prius”, iar instanța de fond contrar principiului contradictorialității a respins cererea apărătorului de a obliga acuzarea să prezinte pașaportul tehnic al automobilului.

Mai mult ca atât, însăși acuzarea a prezentat probe ce dezvinovățesc inculpatul, cum ar fi declarațiile martorilor Croitoru Igor și Postica Serghei.

Prin urmare, analizând aceste declarații prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinenței, concludenței și utilității lor, instanța de apel le-a apreciat ca fiind utile, veridice, dar și pertinente, la acest capitol, menționând

că circumstanțele relatate de inculpat nu au fost combătute prin care probe și au indicat la lipsa în acțiunile sale a elementelor infracțiunii.

Mai mult, din probatoriul administrat cert s-a stabilit faptul că din acuzare rezultă că lui Rusu Mircea i s-a imputat falsul în declarațiile depuse în calitate de martor pe cauza penală privind învinuirea lui Gudumac Vasile de comiterea infracțiunii prevăzută de art. 264¹ alin.(3) Cod penal, care în mod general se referă la descrierea unor circumstanțe care nu au nici o relevanță și nici o importanță pentru soluționarea acestei cauze penale și nu se referă la obiectul infracțiunii - refuzul efectuării testării alcooscopice, examenului medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și naturii ei, precum și prelevarea probelor biologice în cadrul acestui examen.

Or, acțiunea de a prezenta declarații mincinoase trebuie să se refere la acele împrejurări de fapt pe care martorul le știe în legătură cu cauza respectivă și care pot servi la constatarea fondului cauzei sau a altor împrejurări importante pentru justa soluționare a cauzei.

Prin urmare, deducțiile sau presupunerile martorului nu constituie elementul material al infracțiunii prevăzute de art. 312 Cod penal, chiar și dacă ele se referă la împrejurări esențiale ale cauzei.

Mai mult, fiind audiat în calitate de martor Rusu Mircea nici nu a fost întrebat de ofițerul de urmărire penală și nu a dat careva declarații cu privire la acordul sau dezacordul lui Gudumac de a efectua testarea și examenul medical sau în privința stării de ebrietate a lui Gudumac Vasile, circumstanțe care se referă direct la obiectul juridic al infracțiunii prevăzută de art. 264¹ alin.(3) Cod penal.

Astfel, organul de urmărire penală nu a explicat în detaliu care sunt probele ce ar contura concluzia că Rusu Mircea cu bună-știință a dat declarații mincinoase fiind audiat ca martor în cadrul examinării cauzei penale privind învinuirea lui Gudumac Vasile, de comiterea infracțiunilor prevăzute 264¹ Cod penal.

Respectiv, în speță nu a fost probată intenția lui Rusu Mircea de a mărturisi ceva fals, or pentru întregirea laturii subiective este necesară intenția directă a făptuitorului, îndreptată spre atingerea scopului ducerii instanței de judecată în eroare, prin urmare, lipsesc circumstanțe ce ar indica că prin mențiunile făcute de inculpat, OUP, sau instanța de judecată ar fi fost duse în eroare în legătură cu desfășurarea urmăririi penale complete și obiective și/sau examinarea justă a cauzei penale de învinuire a lui Gudumac Vasile, mai mult, stările de fapt expuse de inculpat, în urma chestionării sale, nu au careva legătură cauzală cu refuzul lui Gudumac Vasile de a efectua testarea și examenul medical în privința stabilirii stării de ebrietate.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Cătălin Scutelnic declară recurs ordinar, solicitând casarea deciziei, cu menținerea sentinței.

Recurentul indică că analizând decizia în coraport cu probele cercetate pe dosar, instanța de apel nu le-a dat o apreciere corectă, în derogare de la prevederile art. 101 Cod de procedură penală, punând accentul doar pe depozițiile și versiunea inculpatului și o interpretare eronată a dreptului material, care nu coroborează cu celelalte probe administrate pe caz.

Consideră recurentul că, în fond, instanța de apel în mod incorect a concluzionat asupra lipsei elementelor componente de infracțiune în acțiunile inculpatului, fapt în temeiul căruia greșit a dispus achitarea inculpatului.

Prin urmare, în cazul în care instanța de apel nu este de acord cu aprecierea probelor de către instanța de fond și a ajuns la concluzia dispunerii achitării lui Rusu Mircea de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 312 alin. (1) Cod penal, urma să dezvăluie această concluzie expunându-și punctul său de vedere asupra fiecărei probe aduse în sprijinul învinuirii și puse la baza deciziei de achitare, fapt care pe caz nu a avut loc, fiind efectuată o apreciere eronată și formală de ordin general a probelor și circumstanțelor cauzei penale.

În cazul dat, instanța de apel a acționat în derogarea de la prevederile procesual - penale precum și nu s-a condus de recomandările Plenului Curții Supreme de Justiție expuse în pct. 14 al Hotărârii nr. 22 din 12.12.2015 cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel, conform căreia nerespectarea acestor cerințe ale legii echivalează cu nerezolvarea fondului apelului, fapt ce atrage după sine casarea deciziei pronunțate.

Astfel, instanța de apel nu a ținut cont și nu a apreciat totalitatea probelor ce dovedesc vinovăția lui Rusu Mircea, în mod greșit a respins probele administrate de către acuzarea de stat, fără a fi constatate încălcarea normelor procesuale invocate, a apreciat în mod superficial aceste probe, fără a fi evidențiate acele derogări evidente invocate.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

6. Avocatul Victoria Zgherea, a prezentat referință pe marginea recursului declarat, pledând pentru netemeinicia acestuia, considerând că urmează a fi declarat inadmisibil, întrucât motivele invocate sunt formale, declarative și nefondate, care nu se încadrează în prevederile art. 427 Cod de procedură penală și nu pot pune la îndoială legalitatea hotărârii contestate.

7. Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar, în care lipsește cu desăvârșire critica asupra circumstanțelor concrete, invocate de instanța de apel în descriptivul deciziei contestate - deducțiile sau presupunerile martorului nu constituie elementul material al infracțiunii prevăzute de art. 312 Cod penal, chiar și dacă ele se referă la împrejurări esențiale ale cauzei, se reține că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii atacate, inclusiv cele reproduse în pct. **4.** din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel, just a constatat și

apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind infracțiunea incriminată inculpatului în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și a prescripțiilor de drept material, probele administrate fiind corect apreciate în temeiul prescripțiilor din art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și al coroborării lor, indicând argumentat și detaliat motivele pentru care a respins probele acuzării, întemeiat dispunând achitarea inculpatului de sub învinuirea comiterii infracțiunii prevăzute la art. 312 alin. (1) lit. a) Cod penal, pe motiv că fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii (*pct. 4. din decizie*).

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*). Art. 6 din CEDO impune în sarcina instanței, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora, iar obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO, pct. 80-81, Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

Pe lângă aceasta, conform argumentelor invocate și reproduse în pct. 4. din prezenta decizie, recursul menționat este întemeiat doar pe critica modului în care instanța de apel a apreciat probele și circumstanțele cauzei.

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în alt sens decât cel pe care îl propune acuzarea, este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recurs au constituit deja obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 4. – 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor cauzei care au fost puse la baza sentinței, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Totodată, netemeinicia vădită a recursului declarat de către procuror rezultă și din faptul necorespunderii circumstanțelor de fapt imputate inculpatului Rusu Mircea din învinuirea adusă acestuia de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 312 alin.(1)

Cod penal, cu circumstanțele reale și materialele cauzei penale în fapt, ori potrivit învinuirii aduse inculpatului, ultimul ar fi făcut declarații mincinoase în calitate de martor la data de 12 aprilie 2021, pe când procesul-verbal de audierea lui Rusu Mircea în calitate de martor, în care se prezumă că ar fi dat cu bună-știință declarațiile mincinoase, este de la data de 12 martie 2021, circumstanța care, pe lângă cele invocate de către instanța de apel la examinarea apelului declarat împotriva sentinței instanței de fond, relevă cert lipsa laturii obiective ale infracțiunii imputate inculpatului și pretinse a fi comisă la 12 aprilie 2021.

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției nu contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus clar, instanța nu a admis erori grave de fapt și că recursul este unul vădit neîntemeiat.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Astfel, odată ce recursul ordinar este vădit neîntemeiat, el urmează a fi declarat inadmisibil.

8. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Cătălin Scutelnic împotriva deciziei din 09 noiembrie 2022 al Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, în privința inculpatului Rusu Mircea XXXX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, fiind pronunțată integral.

Președinte

Ion Guzun

Judecători

Sergiu Daguța

Ghenadie Eremciuc